

Lovforslag nr. L 85. Fremsat den 5. november 2004 af Minister for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet)

§ 1

»Privatinstitutioner

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 7, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Dagtilbuddene kan etableres som daginstitutioner, dagpleje, puljeordninger og privatinstitutioner.«

2. I § 7 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Private leverandører kan oprette og drive dagtilbud som selvejende institution efter § 9, puljeordning efter § 11 eller privatinstitution efter § 11 a.«

3. I § 8 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Dagtilbuddene skal medvirke til og understøtte børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund.«

4. I § 9 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen yder et administrationsbidrag til selvejende institutioner med aftale med kommunen, med mindre de selvejende institutioner ikke ønsker at varetage administrationen.«

»*Stk. 3.* Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af administrationsbidrag efter *stk. 2*.«

5. Efter § 11 indsættes:

§ 11 a. Kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune godkender privatinstitutioner, hvis de lever op til lovgivningen og kommunens betingelser for godkendelse af dagtilbud. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør sine kriterier for godkendelse. Kommunalbestyrelsen kan trække godkendelsen af privatinstitutionen tilbage, hvis privatinstitutionen ikke lever op til de kriterier, institutionen blev godkendt på baggrund af. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte et depositum for ansøgning om godkendelse på 30.000 kr. Beløbet tilbagebetales, når kommunen har truffet afgørelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et driftstilskud pr. barn (eksklusiv støttepædagogudgifter), der er optaget i en privatinstitution, svarende til de gennemsnitlige, budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud, jf. §§ 9-11, i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et administrationsbidrag pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, svarende til det gennemsnitlige administrationsbidrag pr. barn kommunen yder til selvejende institutioner jf. § 9, med mindre privatinstitutionen ikke ønsker at varetage administrationen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, svarende til det gennemsnitlige tilskud pr. barn i samme aldersgruppe til bygninger i de selvejende daginstitutioner i kommunen, jf. § 9.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder tilskuddene efter stk. 2, 3 og 4 fra det tidspunkt, forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud, og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte også at yde et tilskud efter dette tidspunkt.

Stk. 6. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af tilskud efter stk. 2, 3 og 4, søskende- og fripladstilskud i privatinstitutioner og depositum for ansøgning om godkendelse efter stk. 1 samt regler for det tyske mindretal.

Stk. 7. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

6. I § 12 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Privatinstitutioner, jf. § 11 a, fastsætter retningslinjer for optagelse af børn i institutionen og træffer selv afgørelse om optagelse. Privatinstitutioner kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i institutionen. Kommunen kan ikke anvise plads i privatinstitutioner.«

7. Efter § 14 indsættes:

»Forældreindflydelse i privatinstitutioner

§ 14 a. Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse af privatinstitutioner påse, at forældrene sikres indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner jf. §§ 9 og 14.«

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 72 af 6. februar 2004, som ændret ved lov nr. 191 af 24. marts 2004, foretages følgende ændring:

1. I § 43, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Dette gælder dog ikke formue, som opstår i forbindelse med drift af privatinstitutioner efter § 11 a, i lov om social service.«

2. I § 43, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 11 a i lov om social service.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Indledende bemærkninger

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Private leverandører af dagtilbud, frit valg af klubtilbud m.v. over kommunegrænserne m.v. – pengene følger barnet) blev fremsat første gang den 31. marts 2004, Lovforslag nr. L 207 (FT 2003-2004, Tillæg A sp. 7078 og 7084). Forslaget kom til 1. behandling den 20. april 2004 (EF 2003-2004, sp. 8839). Socialministeren trak forslaget tilbage.

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

L 207 er nu delt op i to lovforslag »forslag til lov om ændring af lov om social service (Frit valg af klubtilbud eller andre socialpædagogiske fritidstilbud over kommunegrænser og indførelse af minimumsgrænse for tilskud til private pasningsordninger)« og »forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)«.

Det sidstnævnte lovforslag er i store træk identisk med den del af lovforslag L 207, der vedrører privatinstitutioner. Der er dog indført en tilføjelse til formålsbestemmelsen i § 8 som stk. 6, og nye bestemmelser om administrationsbidrag til private institutioner, jf. § 9, stk. 2 og 3, og § 11 a, stk. 3.

Af bemærkningerne til lovforslaget om frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser, lovforslag nr. L 134, Folketingsåret 2002-03, fremgår det, at det er regeringens hensigt, som opfølgning på arbejdet med at undersøge rammerne og mulighederne for frit valg på dagpasnings- og folkeskoleområdet over kommunegrænserne og et frit valg mellem offentlige og private leverandører, at udvide det frie valg til at omfatte private leverandører af dagtilbud. I forbindelse med loven om frit valg af børnepasning over kommunegrænser blev det ligeledes indført, at kommunerne skulle tilbyde et økonomisk tilskud til privat pasning efter § 26 i lov om social service.

Det fremgår endvidere af det supplerende regeringsgrundlag Vækst, Velfærd og Fornylse II, august 2003, at regeringen vil fremlægge forslag om udbygning og styrkelse af frit valg, bl.a. frit valg mellem offentlige og private daginstitutioner, svarende til det frie valg som der i dag er mellem folkeskoler og private skoler.

Baggrunden for lovforslaget om flere leverandører af dagtilbud m.v. er, at de gældende regler i lov om social service om kommunernes ret og pligt til at organisere dagpasningsområdet kan virke som en barriere i forhold til, at private leverandører kan etablere sig og herunder have mulighed for at tjene penge på børnepasning. Dette medfører, at forældre ikke i tilstrækkelig grad har mulighed for at vælge dagtilbud og andre pasningsordninger i privat regi og dermed vælge mellem forskelligartede tilbud.

Formålet med lovforslaget er, med respekt for kommunernes udgiftsstyring, at forbedre mulighederne for private leverandører af daginstitutionstilbud således, at forældre får en bedre mulighed for at vælge mellem offentlige og private daginstitutioner. Forslaget skal således være med til at sikre en bred vifte af dagtilbud i kommunerne, som kan give et grundlag for forældrenes frie valg.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender vil i samarbejde med de kommunale parter følge udviklingen i forbindelse med implementeringen af lovforslaget.

Lovforslagets indhold

Lovforslaget indeholder to hovedelementer. Lettere adgang for kvalificerede private leverandører til at oprette og drive daginstitutioner som privatinstitutioner og mulighed for, at privatinstitutionerne kan trække et eventuelt overskud ud af driften.

Forældre skal i højere grad end tidligere have et frit valg, også i en periode hvor børnetallet er faldende, og antallet af dagtilbud skal reduceres. Fx får forældre i et landdistrikt bedre mulighed for at vælge at oprette en privatinstitution, hvis kommunen vælger at lukke den eneste daginstitution i området.

Lovforslaget giver også mulighed for, at virksomheder kan oprette virksomhedsbørnehaver og dermed tilbyde forældre mere fleksibilitet fx i forhold til åbningstider.

Med lovforslaget åbnes der også mulighed for, at kommunerne for så vidt angår skolebørn kan lade andre aktører etablere tilbud efter de samme regler, som gælder for børn under skolealderen. Hermed imødekommes særligt ønsker om at idrætsforeninger m.v. kan etablere en ny type tematiserede fritidsordninger.

Med lovforslaget ændres der ikke på det forhold, at det er kommunalbestyrelsen, der som myndighed har ansvaret for at træffe overordnede, politiske beslutninger på området. Dette ansvar indebærer blandt andet, at det påhviler kommunalbestyrelsen at træffe beslutning om fastsættelse af det kommunale serviceniveau samt at følge op på, at de politiske beslutninger føres ud i livet.

Privatinstitutioner

Med lovforslaget lægges der op til, at de kommunale myndigheder forpligtes til at give alle kvalificerede leverandører adgang til at etablere og drive daginstitutioner.

Lovforslaget indebærer, at der indføres en ny type daginstitution ved siden af de allerede eksisterende. Dagtilbud omfattende kommunale og selvejende institutioner, kommunal dagpleje og puljeordninger fortsætter efter de gældende regler.

Efter gældende regler forudsætter etablering af dagtilbud en aftale med kommunen. Nydannelsen er således, at privatinstitutionen ikke behøver at indgå en aftale med kommunen om driften. Kommunen skal godkende en privat leverandør, hvis denne lever op til de kvalitetskrav, der stilles til dagtilbud på centralt plan og på kommunalt plan.

Kommunen skal stille samme krav til privatinstitutioner, som den stiller til egne institutioner. Kommunen skal godkende en privatinstitution, der lever op til de fastsatte krav. Ved godkendelsen skal den private leverandør dokumentere, at privatinstitutionen lever op til formålsbestemmelsen for dagtilbud, jf. servicelovens § 8, bestemmelsen om pædagogiske læreplaner, jf. servicelovens § 8 a, gældende krav til bygninger samt kommunalt fastsatte godkendelseskriterier. Kommunen skal føre løbende tilsyn med, at de krav institutionen blev godkendt efter overholdes. Det er således ikke længere alene op til kommunen om en privatinstitution, skal have mulighed for at blive oprettet. Hvis en privatinstitution lever op til kravene skal den godkendes, og det er op til forældrene, om institutionen skal nedlægges eller ej.

Formålsbestemmelsen foreslås samtidig ændret så det sikres, at alle dagtilbud medvirker til og understøtter børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund.

Der har været udtrykt bekymring for, at det efter de foreslåede regler ville blive nemt for fx religiøse bevægelser at oprette og drive privatinstitutioner, der ikke var i overensstemmelse med det danske samfunds grundværdier. Privatinstitutioner skal efter forslaget være omfattet af både formålsbestemmelsen og reglerne om pædagogiske læreplaner. For at udrydde enhver tvivl om, hvorvidt det er muligt at drive dagtilbud, der modarbejder integration og sammenhængskraften i det danske samfund foreslås formålsbestemmelsen udbygget med en bestemmelse om, at integration, samhørighed og demokrati bliver elementer i formålsbestemmelsen for dagtilbud. Alle dagtilbud skal medvirke til børns integration i det danske samfund, bidrage til at alle børn bliver inddraget i samfundets samhørighed og fællesskab samt give børn kendskab til de grundlæggende værdier og rettigheder i det danske samfund. Kommunen fører løbende tilsyn med, at institutionen overholder de centralt fastsatte regler, herunder pædagogiske læreplaner og sprogstimulering efter folkeskoleloven. Kommunen vil løbende kunne følge med i, at disse krav bliver overholdt.

Hermed sikres det yderligere, at der ikke med de nye regler skabes grundlag for, at yderligtgående grupper skal misbruge de nye regler ved etablering af børnehaver med formål, der strider imod det danske samfunds grundlæggende værdier og rettigheder så som ligestilling, demokrati m.v.

Det foreslås, at den ny type dagtilbud kun omfatter institutioner eller institutionslignende pasningsordninger, hvorimod dagplejer ikke omfattes af ordningen. Baggrunden for, at dagplejer ikke foreslås omfattet af lovforslaget, er, at bevillingsstrukturen til dagplejer er anderledes end til daginstitutioner, idet dagplejere modtager et betydeligt skattefradrag. I vurderingen af om ordningen er en institution eller en dagpleje, indgår bl.a. hvorvidt pasningen foregår i passeregens eget hjem eller i hjemlige omgivelser, antal af passere samt hvor mange børn der indgår i ordningen.

Kommunen har fortsat forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn, jf. § 7. Dette indskrænkes ikke ved oprettelsen af privatinstitutioner. Kommunen kan ikke anvise plads i privatinstitutioner, med konsekvens for en eventuel ventelisteplacering, da det er forældrene, der alene vælger optagelse i privatinstitutioner.

Privatinstitutionen træffer selv afgørelse om optagelse og er forpligtet til at optage børn, hvis der er le-

dig kapacitet i privatinstitutionen. Privatinstitutionen har kompetencen til at optage børn og skal fastsætte regler om optagelse. Reglerne må naturligvis ikke være i strid med almindelige retsgrundsætninger så som lighedsgrundsætningen, diskriminationsforbud o. lign. Privatinstitutioner kan – som efter de gældende regler – være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinsret til bestemte grupper af børn, fx virksomhedsbørnehaver. Dette vil fremgå af institutionens vedtægter, ligesom det vil fremgå, hvordan pladserne tildeles i institutionen. Kommunen skal dog sikre, at privatinstitutioner gennem sine optagelsesregler sikrer samme rummelighed som i kommunens øvrige institutioner. Der kan ikke fastsættes optagelsesregler eller udvikles en praksis, der formelt eller reelt udelukker visse grupper fra optagelse i en privatinstitution.

Godkendelse, tilsyn og klageadgang

Forslaget indebærer, at den stedlige kommune, det vil sige der, hvor institutionen er beliggende, godkender privatinstitutionen. Kommunen fastsætter godkendelseskriterier med udgangspunkt i de generelle krav til kommunens egne institutioner og må ikke fastsætte kriterier, der går videre end dette. Kommunens krav til privatinstitutioner skal være saglige, konkrete og velunderbyggede og skal både opfyldes af kommunale som private institutioner. Kravene kan eksempelvis vedrøre normering, fysiske rammer, krav til den uddannelsesmæssige baggrund for det udførende personale og krav om, at privatinstitutionen skal modtage elever/stille praktikpladser til rådighed. Endvidere kan der eksempelvis stilles krav om mål for brugertilfredshed samt krav om leverancesikkerhed. Kommunen kan fx ikke afvise at godkende en privatinstitution, fordi kommunen ikke mener, at den vil blive søgt. Kommunen skal offentliggøre kravene til godkendelse fx på hjemmesiden.

Det foreslås, at private leverandører har krav på at få godkendt en privatinstitution, hvis den lever op til formålsbestemmelsen for dagtilbud, reglerne om læreplaner, og anden relevant lovgivning samt de kommunalt fastsatte godkendelseskriterier. Disse krav stilles for at sikre kvaliteten i privatinstitutionerne, samt for at forældrene får mulighed for at vælge mellem dagtilbud af samme standard.

Det foreslås, at dagtilbud skal medvirke til og understøtte børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund. Med reglerne om pædagogiske læreplaner skal alle dagtilbud udarbejde en pædagogisk læreplan for børn i aldersgrup-

pen ½ år-2 år og aldersgruppen 3 år til skolealderen, der giver rum for leg, læring og udvikling.

Kommunen skal gennem et løbende tilsyn sikre, at institutionerne lever op til de centrale og kommunale kriterier, privatinstitutionen er godkendt efter, jf. retssikkerhedslovens § 16, herunder pædagogiske læreplaner og sprogstimulering efter folkeskoleloven.

Kommunen skal gennem tilsynet med privatinstitutionen – og andre institutioner – sørge for, at alle børn får den støtte, de har behov for. Hvis kommunen bliver opmærksom på, at en institution ikke giver den bevilgede støtte til et barn, skal det påpeges over for institutionen og forholdene bringes i orden. Hvis kommunen vurderer, at barnets behov ikke kan tilgodeses i privatinstitutionen, kan kommunen pålægge forældrene at få barnet flyttet til en anden institution, der er indrettet til at klare barnets behov, eller som har personale med særlig uddannelse til at varetage barnets behov jf. kapitel 4 om flytning i Vejledning om Dagtilbud m.v. til børn efter lov om social service.

Kommunen skal som tilsynsmyndighed for alle dagtilbud i kommunen sørge for, at kommunens afgørelser vedrørende særlig støtte til børn reelt føres ud i livet, således at disse børn modtager den støtte, de har behov for. Kommunen skal ligeledes løbende tilpasse støtten efter vurdering.

Kommunen skal gennem tilsynet sikre, at tilskuddet ikke går til ulovlige formål. Hvis kommunen bliver opmærksom på, at dette er tilfældet, kan og skal kommunen standse tilskuddet, da privatinstitutionen ikke opfylder betingelserne for godkendelse længere. Kommunerne skal i sit tilsyn med privatinstitutioner have indsigt i personalenormering, personalekvalifikation, pædagogisk læreplan etc.

Der vil ikke blive fastsat regler for tilsyn med privatinstitutionernes økonomi. Det er institutionernes eget ansvar. Institutionens bestyrelse er ansvarlig over for sine ejere efter reglerne om fx aktieselskaber eller anpartsselskaber og er ikke ansvarlig over for kommunen. Kommunerne yder et tilskud, som er uafhængigt af institutionens økonomi, og kommunerne er ikke ansvarlige for, hvordan institutionen klarer sig.

Dette indebærer samtidig, at institutionens ejere kan anvende overskuddet til andre formål end egentlig institutionsdrift. Overskuddet kan anvendes som for tjeneste til ejerne (dog ikke selvejende institutioner) eller til støtte til lovlige formål. Der kan være tale om støtte til kulturelle eller religiøse formål.

Private leverandører, der får afslag på godkendelse af en privatinstitution, som efter leverandørrens opfattelse er ulovlig, kan rette henvendelse til det kommunale tilsyn efter lov om kommunernes styrelse.

F. t. l. vedr. social service m.m.

Tilskud

Det foreslås, at der indføres en »pengene følger barnet« model, hvor de private institutioner modtager et driftstilskud pr. barn afhængigt af børnenes alder. Det foreslås endvidere, at der gives et bygningstilskud og et administrationsbidrag pr. barn optaget i institutionen.

Tilskuddene foreslås fastsat ud fra den enkelte kommunes udgiftsniveau. Baggrunden herfor er, at der derved tages højde for den variation, der er mellem kommunerne på området, og til kommunernes mulighed for selv at fastsætte skat-serviceforholdet. Hermed sikres en sammenhæng i forhold til det serviceniveau, som opholdskommunen tilbyder i de offentlige dagtilbud, og som er udgangspunktet for forældrenes frie valg.

Kommunernes styringsmuligheder bevares i relation til, at der ved beregningsgrundlaget - som ved tilskuddet over kommunegrænser - er taget højde for den kommunale variation i sammensætning af dagtilbudstyper. Forældre i kommuner, der i udpræget grad anvender dagpleje for de yngste børn, vil dermed ikke kunne påføre kommunen merudgifter ved at vælge en privatinstitution.

I beregningsgrundlaget kan kommunerne tage højde for institutionernes åbningstid. Kommunerne kan hermed nedsætte tilskuddet i forhold til privatinstitutioner med begrænset åbningstid.

Kommunens styringsmuligheder bevares også ved, at kommunen først er forpligtet til at give tilskud, fra det tidspunkt et barn er berettiget til et dagtilbud under den kommunale forsyning. Først derefter kan forældrene vælge at lade pengene følge barnet og bruge en anden institution.

Driftstilskuddet

Det foreslås, at privatinstitutioner modtager et driftstilskud pr. barn, der er optaget i institutionen. Størrelsen af tilskuddet til den løbende drift fastsættes svarende til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn (ekskl. støttepædagogudgifter) i et alderssvarende dagtilbud, inkl. dagpleje i den enkelte kommune. Tilskuddet vægtes således efter antal pladser i de forskellige dagtilbudstyper i kommunen.

Forslaget indebærer, at forældrene får et tilskud svarende til den udgift, kommunen kunne påregne, at barnet gennemsnitligt set ville have kostet i et kommunalt tilbud. De kommunale budgetter og dermed private leverandørers tilskud fastsættes for et budgetår ad gangen jf. servicelovens § 15 stk. 7.

Det foreslås, at udgiften til støttepædagog mv. ikke indgår i driftstilskuddet, men bevilges efter kommu-

nens beslutning til den konkrete institution. Kommunen beslutter og finansierer hele udgiften ved siden af driftstilskuddet. Efter gældende regler tildeler kommunen den enkelte daginstitution ekstra ressourcer i overensstemmelse med de i institutionen optagne børns behov for særlig støtte. Derfor vil det være naturligt, at den udgift, der måtte være til støttepædagog o. lign., ikke indgår i beregningsgrundlaget for driftstilskuddet til privatinstitutioner. På denne måde understreges det også, at det stadig er kommunens forpligtelse at yde særlig støtte til børn med særlige behov uanset om barnet er optaget i et kommunalt dagtilbud eller i en privatinstitution.

Privatinstitutioner vil blive omfattet af underretningenspligten, jf. servicelovens § 35. Privatinstitutionen skal derfor, hvis de modtager et barn med særlige behov eller handicap, tage kontakt til kommunen med henblik på kommunens vurdering af støtte til barnet. Hermed sikres det endvidere, at privatinstitutioner også er med til at løse opgaven, når det drejer sig om børn med særlige behov.

Ved tildeling af støtteressourcer til en privatinstitution i en anden kommune end opholdskommunen er det opholdskommunen, der træffer beslutning om behovet for støtte, og det er også opholdskommunen, der betaler udgifterne til støttepædagog mv.

Bygningstilskuddet

Det foreslås, at privatinstitutioner modtager et tilskud pr. barn, der er optaget i institutionen. Størrelsen af tilskuddet til bygninger fastsættes svarende til de gennemsnitlige bygningsudgifter pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen. For kommuner uden selvejende daginstitutioner for aldersgruppen vil der blive fastsat en tilbagefaldsregel, hvorefter at driftstilskuddet forhøjes med en bestemt procentdel. Denne procentdel vil blive fastlagt i en kommende bekendtgørelse på baggrund af en undersøgelse af kommunernes nuværende ejendomsrelaterede udgifter til selvejende institutioner. På denne måde sikres det, at kommunerne ikke påføres yderligere udgifter, end de har i dag.

Gennemsnittet af kommunens ejendomsudgifter til de selvejende institutioner vil være det mest sammenlignelige grundlag at beregne et bygningstilskud på. Det er denne udgift, der giver det mest retvise grundlag for den enkelte kommunes udgift til bygningsrelaterede udgifter i privat regi.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender af-dækker p.t. ved en landsdækkende undersøgelse, hvilke tilskud til bygningsrelaterede udgifter og administrationsbidrag kommunerne giver til selvejende insti-

tutioner. Denne undersøgelse vil danne grundlag for fastsættelse af bygningsstilskuddet.

Administrationsbidrag

Efter gældende regler indgår udgifter til administration ikke i de gennemsnitlige, budgetterede brutto-driftsudgifter i dagtilbud og dermed heller ikke i beregningsgrundlaget for forældrenes egenbetaling.

Selvejende daginstitutioner har i dag mulighed for at få et administrationsbidrag, hvis det indgår i driftsaftalen med kommunen. Det er således kommunen, der afgør, om selvejende institutioner har mulighed for at administrere sig selv.

For at sikre, at alle private institutioner får denne mulighed foreslås det, at selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner får ret til et administrationsbidrag, medmindre de ikke ønsker at varetage administrationen.

Det foreslås, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om beregningen af administrationsbidraget på grundlag af den ovennævnte undersøgelse.

For kommuner, der i dag yder et administrationsbidrag til selvejende institutioner, skal tilskuddet svare til kommunens gennemsnitlige udgifter hertil. Hvis kommunen ikke yder sådan bidrag i dag, vil administrationsbidraget blive fastsat på grundlag af en tilbagefaldsregel.

På grundlag af den ovennævnte undersøgelse vil der kunne beregnes et tilskud, der skal finde anvendelse i kommuner, der i dag ikke yder administrationsbidrag til selvejende institutioner, men selv forestår denne. Tilbagefaldsreglen vil blive defineret som en procentdel af driftstilskuddet.

Der er intet til hinder for, at en selvejende daginstitution og en privatinstitution kan aftale med kommunen, at kommunen varetager institutionens administration for den, og dermed ikke modtager tilskud hertil.

Egenbetaling

Lovforslaget medfører, at privatinstitutioner ikke er omfattet af de nugældende betalingsregler, og at de selv skal kunne fastsætte forældrebetalingen. Institutionerne skal således ikke være bundet af de betalingsregler, der gælder for almindelige dagtilbud under den kommunale forsyning, og det bliver herefter muligt at oprette og drive daginstitutioner, der bedre afspejler forældrenes ønsker og behov. Der sættes ikke et loft for forældrebetalingen i de private institutioner, da forældrene selv - ved et oplyst valg - vælger om deres børn skal optages i en privatinstitution. Når privatinstitutioner selv kan fastsætte taksten, kan der skabes

konkurrence på prisen - både mellem private og offentlige og mellem private indbyrdes.

Der gives søskende- og fripladstilskud efter regler, der bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26. Dette vil blive reguleret ved en bekendtgørelse.

Efter § 19, stk. 4, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 890 af 6. november 2003 fastsættes søskendetilskuddet til et beløb, der svarer til min. 85 pct. af søskendetilskuddet efter stk. 3 (hvilket er min. 50 pct. af egenbetalingen i et kommunalt dagtilbud), udregnet for det billigste alderssvarende dagtilbud.

Reglen er begrundet i, at egenbetalingen i private pasningsordninger kan aftales frit mellem forældre og den private børnepasser.

Tilsvarende vil søskende- og fripladstilskuddet til forældre, der benytter privatinstitutioner, hvor egenbetalingen ligeledes kan aftales frit, blive fastsat til et beløb i kroner og ører svarende til, hvad forældre med børn i kommunale dagtilbud maksimalt får i søskende- og fripladstilskud i et alderssvarende kommunalt dagtilbud.

Opsigelse og lukning

Hvis forældrene ikke betaler for opholdet i en privatinstitution, betragtes det som forældrenes opsigelse af aftalen med privatinstitutionen, og privatinstitutionen har ret til at opsiges barnet med et mellem forældrene og privatinstitutionen aftalt varsel. Barnet vil kunne få plads i den kommunale forsyning inden for de frister, der måtte gælde i kommunen. Privatinstitutionerne kan inddrive eventuelle udeståender hos forældrene efter de almindelige privatretlige regler.

Privatinstitutioner skal også være tilgængelige for børn med handicap. Børn med handicap, som ønskes optaget i en privatinstitution, kan alene nægtes optagelse, hvis institutionen ikke er indrettet eller indrettes til at varetage barnets behov eller hvis personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven. Efter optagelse kan særlige forhold medføre, at barnet må flyttes til et andet og bedre egnet dagtilbud.

I tilfælde hvor børn med handicap ønskes optaget i privatinstitutionen, vil optagelse kunne nægtes, hvis institutionen ikke er eller kan indrettes til at varetage barnets behov eller hvor personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven. Efter optagelse kan særlige forhold medføre, at barnet må flyttes til et bedre egnet dagtilbud og dermed flyttes fra privatinstitutionen.

Hvis barnets handicap på forhånd er kendt, vil man oftest fra begyndelsen vide, om tilbuddet vil være eg-

net til at varetage barnets behov. Der kan dog også være tale om, at et barns handicap eller særlige behov først opdages eller afdækkes efter barnet er optaget i en privatinstitution, og det derfor kan være nødvendigt, at finde et bedre egnet dagtilbud til barnet. Der kan fx være tale om psykosociale vanskeligheder, autisme o.a.

I forbindelse med opsigelse fra og lukning af en privatinstitution har kommunen efter gældende regler pligt til at sørge for de nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn. Et barn vil være berettiget til en plads indenfor de gældende optagelsesregler i kommunen. Det vil fremgå af aftalen mellem forældre og privatinstitution – eller af institutionens vedtægter – med hvilke varsler forældrene og privatinstitutionen kan opsiges aftalen.

Hvis privatinstitutionen går konkurs eller på anden måde pludselig ophører, vil kommunen være forpligtet til at skaffe plads til børnene andre steder i de kommunale dagtilbud jf. § 7. Da kommunen i sine kriterier for godkendelse jf. § 11 a, stk. 1. fx kan stille krav om en driftsgaranti, vil situationen eventuelt kunne foregribes af kommunen.

Forbedring af vilkår for private - mulighed for at trække overskud ud af driften

Det foreslås, at privatinstitutioner får mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften

Efter gældende regler skal tilskuddet til private dagtilbud anvendes efter formålet, hvilket vil sige til børnepasning. Det betyder, at et eventuelt overskud, som oparbejdes gennem kommunens tilskud, ikke kan trækkes ud som overskud til driftsherren. I retssikkerhedslovens § 43 stk. 1, er det fastlagt, at en kommune eller amtskommune ved nedlæggelsen af en udliciteret institution skal tage stilling til, hvad et evt. overskud skal bruges til.

De private leverandørers incitament til at gå ind på markedet for dagtilbudsydelser styrkes, hvis de får mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften, så der kan tjenes penge på dagtilbud. Derved må der alt andet lige forventes at blive flere leverandører af dagtilbud. Men organisationer, forældregrupper eller virksomheder behøver ikke at trække overskuddet ud for at etablere sig under denne ordning. Privatinstitutionerne skal leve op til de centrale og kommunale krav, herunder formålsbestemmelsen, pædagogiske læreplaner og andre regler. Lever priva-

institutionerne op til alle krav, vil ejeren af institutionen kunne bruge pengene til et hvilket som helst formål, blot det ikke er i strid med lovgivningen i øvrigt. Det står leverandørerne frit for fx at reinvestere overskuddet i institutionen eller aftale en form for overskudsdeling med de ansatte pædagoger.

Det må antages, at forældrene vil undersøge grundlaget for institutionerne, inden de foretager deres valg. I den forbindelse vil de kunne fravælge institutioner, hvis vedtægter indeholder bestemmelser om anvendelse af institutionens overskud til formål, som forældrene ikke kan tilslutte sig.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes samlet set at medføre kommunale merudgifter på 11,9 mio. kr. i 2005, 23,8 mio. kr. i 2006, 16,2 mio. kr. i 2007 og 8,7 mio. kr. i 2008 (2005-prisniveau). Heraf vedrører de 2,7 mio. kr. i 2005 og 5,4 mio. kr. i de resterende år merudgifter til administration af det frie valg. De 1,7 mio. kr. i 2005 og 3,3 mio. kr. i 2006 og årene frem vedrører kommunale merudgifter til administrationsbidrag til private leverandører efter lovforslaget. Endelig vedrører 7,5 mio. kr. i 2005, 15,1 mio. kr. i 2006 og 7,5 mio. kr. i 2007 merudgifter til selvejende institutioners ret til at modtage administrationsbidrag.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget medfører, at det bliver lettere for private leverandører at etablere sig og drive dagtilbud.

Høring

Lovforslaget er sendt til høring hos Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), KL, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Socialchefforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Amtsrådsforeningen i Danmark,, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI).

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Der er kommunale merudgifter på samlet set 9,2 mio. kr. i 2005, 18,4 mio. kr. i 2006, 10,8 mio. kr. i 2007 og 3,3 mio. kr. i 2008 til administrationsbidrag.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Der er kommunale merudgifter til administration på 2,7 mio. kr. i 2005 og på 5,4 mio. kr. i hvert af årene 2006, 2007 og 2008.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Det bliver lettere for private leverandører at etablere sig og drive dagtilbud.	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at dagtilbud kan etableres som daginstitutioner, dagpleje, puljeordninger og privatinstitutioner. Forslaget indebærer således, at privatinstitutioner indføres som en ny type dagtilbud. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 2

Det foreslås, at private leverandører som noget nyt kan oprette og drive daginstitutioner som privatinstitution efter § 11 a.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 3

Med bestemmelsen præciseres det, at alle dagtilbud skal bygge på de demokratiske værdier, der kendetegner danske dagtilbud, og medvirke til, at børnene kan begå sig i det danske samfund. Det indebærer, at der skal tales dansk i alle dagtilbud, at de pædagogiske læreplaner implementeres, at børnene introduceres til danske traditioner, at børnene medinddrages etc. Hvis en institution ikke lever op til dette, kan kommunen fratage institutionen tilskuddet.

Dog kan kommunen, hvis den konkret skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget i dagtilbuddet ikke er dansk – for eksempel fordi der er tale om en privatinstitution opret-

tet af medlemmerne af det tyske mindretal – se bort fra kravet om, at der skal tales dansk i dagtilbuddet.

Til nr. 4

Det foreslås, at kommunen yder et administrationsbidrag til selvejende institutioner med aftale med kommunen.

Bidraget fastsættes efter en undersøgelse af, hvad kommuner giver i administrationsbidrag til selvejende daginstitutioner. I kommuner, der ikke har selvejende daginstitutioner eller som ikke giver administrationsbidrag til disse, forhøjes driftstilskuddet med en procentandel, der svarer til denne udgift.

En selvejende institution kan aftale med kommunen, at kommunen varetager institutionens administration for den, og dermed ikke modtager tilskud her-til.

Til nr. 5

Det foreslås, at der indføres en ny type daginstitutionstilbud, privatinstitutioner, ved siden af de allerede eksisterende. Nydannelsen er, at privatinstitutioner ikke behøver at indgå en aftale med kommunen om driften. Kommunen skal godkende en privatinstitution, hvis denne lever op til de krav, der stilles til dagtilbud på centralt plan og på kommunalt plan.

Der vil herefter være tre institutionstyper; 1. kommunale institutioner, 2. private institutioner med aftale med kommunen (selvejende daginstitutioner og puljeordninger) og 3. privatinstitutioner (uden aftale med kommunen).

Der indføres hermed en godkendelsesordning, hvorefter den stedlige kommune godkender privatinstitutionen, der opfylder lovgivningens krav til daginstitutioner og de godkendelseskriterier, som kommunen har fastsat med udgangspunkt i de generelle krav til kommunens egne institutioner. Hvis samme private leverandør således opretter flere privatinstitutioner, skal hver institution godkendes for sig.

For at afholde useriøse private leverandører fra at søge om godkendelse, foreslås det, at kommunen kan kræve et depositum i forbindelse med ansøgningen om godkendelse som privatinstitution. Det foreslås, at kommunen kan fastsætte det til 30.000 kr. Beløbet tilbagebetales, når kommunen har truffet afgørelse uanset om institutionen godkendes eller ej. Det er op til den enkelte kommune, om den også vil stille krav om leverancesikkerhed og i givet fald hvor stor en garanti, den ønsker. Kommunen kan fx i den forbindelse beregne et gennemsnitlig, månedlig driftsbudget for egne institutioner og dermed det beløb, der svarer til 2-3 måneders drift af en institution med en bestemt størrelsesorden.

Endvidere kan kommunen stille krav om, at den private leverandør opfylder grundlæggende krav til økonomisk og faglig hæderlighed. Det drejer sig om, at leverandørerne har orden i deres økonomi, er hæderlige i erhvervsudtalelser og opfylder deres økonomiske forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og sociale ydelser m.v. Kommunen hæfter ikke for et eventuelt underskud hos en privatinstitution.

Lovgivningens krav til daginstitutioner omfatter alle bestemmelser, der retter sig mod dagtilbud, herunder formålsbestemmelsen i servicelovens § 8 og bestemmelsen om pædagogiske læreplaner i § 8 a samt alle gældende bestemmelser om hygiejne, sikkerhed m.v.

I § 11 a, stk. 2 - 4 indføres en tilskudsordning, hvorefter opholdskommunen giver et driftstilskud, et bygningstilskud og et administrationsbidrag pr. barn, der er optaget i godkendte privatinstitutioner. Tilskuddets størrelse afhænger af kommunens serviceniveau. Kommunen kan ikke stille højere krav til en privat leverandør end til egne institutioner. Da privatinstitutioner ikke er omfattet af servicelovens § 15 fastsætter privatinstitutionen selv egenbetalingen.

Lovforslaget omfatter børn under skolealderen, men kommunen kan beslutte, at private institutioner også skal være et tilbud til børn i skolealderen.

Tilskuddet udbetales af barnets opholdskommune, jf. § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Tilskuddet kommer til udbetaling, selv om barnet optages i en privatinstitution, som er

beliggende i og godkendt af en anden kommune. Dette gælder også selv om den stedlige kommune har et andet serviceniveau. Der indsættes en bemyndigelse til ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om beregningen af tilskuddet.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til at fastsætte regler om beregning af drifts- og bygningstilskud og søskende- og fripladstilskud i privatinstitutioner.

Det foreslås, at kommunens afgørelse om godkendelse af leverandør ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Kommunens afgørelse kan således kun indbringes for kommunalbestyrelsen.

Dette svarer til klageadgangen vedrørende afslag på godkendelse for private leverandører af praktisk og personlig hjemmehjælp og godkendelse af private botilbud efter servicelovens § 94 a.

Klage over fastsættelse af kommunens krav kan afhængig af klagens art påklages til kommunalbestyrelsen eller Konkurrencerådet/Konkurrencestyrelsen.

Til nr. 6

Det foreslås, at privatinstitutioner selv træffer afgørelse om optagelse i institutionen, og at kommunen derfor ikke kan anvise plads i privatinstitutionen. Privatinstitutionen kan kun afvise børn, hvis der ikke er ledig kapacitet. Der forudsættes et samarbejde mellem privatinstitutionen og kommunen om indsatsen i institutionen i forhold til børn med særlige vanskeligheder.

Til nr. 7

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen ved godkendelsen af privatinstitutionerne skal påse, at forældrene sikres indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner, jf. servicelovens §§ 9 og 14. Det vil sige, at forældrebestyrelsen som minimum skal have indflydelse på principperne for daginstitutionens arbejde, principperne for anvendelse af budgetramme samt indstillingsret til institutionsbestyrelsen i forbindelse med ansættelse af personale i daginstitutionen. Hermed sikres forældrene en indflydelse, der som minimum svarer til indflydelsen i selvejende institutioner.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 43, stk. 1, skal der tages stilling til anvendelsen af den formue, som opstår, når en kommune overlader opgaver efter serviceloven til private. Det foreslås, at denne bestemmelse ikke skal anvendes for formue, som opstår ved drift af privatinstitutioner. Disse tilbud foreslås derfor undtaget fra bestemmelsen i §

43, stk. 1. Privatinstitutioner kan således foretage henlæggelser og trække et eventuelt overskud ud af driften.

Det har hidtil været sådan, at kommunens tilskud skal gå til formålet. Det vil sige, at tilskud til børnepasning til fx en privat børnehave har skullet gå til pasning af børnene. Det bemærkes, at private pasningsordninger efter servicelovens § 26 allerede har mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften.

Til nr. 2

Det foreslås, at bestemmelserne i retssikkerhedslovens § 43, stk. 2 og 3, om anvendelse af forvaltningslovens og offentlighedslovens regler også skal finde anvendelse for privatinstitutioner. § 43, stk. 2 og 3, forudsætter, at myndigheden overlader opgaverne til private. Det bemærkes i den forbindelse, at når en privatinstitution optager et barn, er der ikke tale om overtagelse af en myndighedsopgave for private i lovens forstand.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 7. Kommunen sørger for, at der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn, jf. dog § 16, med henblik på at give pædagogiske, sociale og pasningsmæssige tilbud. Kommunen har det overordnede ansvar for dagtilbuddene.

Stk. 2. Dagtilbuddene kan etableres som daginstitutioner, dagpleje og puljeordninger. Tilrettelæggelse af dagtilbuddene skal fastlægges i overensstemmelse med § 4.

§ 8. Kommunen fastsætter mål og rammer for dagtilbudenes arbejde som en integreret del både af kommunens samlede generelle tilbud til børn og af den forebyggende og støttende indsats over for børn, herunder børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med andet behov for støtte.

Stk. 2. Dagtilbudene skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og støtte det enkelte barns tilegnelse og udvikling af sociale og almindelige færdigheder med henblik på at styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd og at bidrage til, at børn får en god og trykfuld opvækst.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 7, *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

Dagtilbuddene kan etableres som daginstitutioner, dagpleje, puljeordninger og privatinstitutioner

2. I § 7 indsættes som *stk. 3*:

Stk. 3. Private leverandører kan oprette og drive dagtilbud som selvejende institution efter § 9, puljeordning efter § 11 eller privatinstitution efter § 11 a.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Dagtilbudene skal give muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, samt give barnet rum til at lege og lære og til fysisk udfoldelse, samvær og mulighed for udforskning af omgivelserne.

Stk. 4. Dagtilbudene skal give børn mulighed for medbestemmelse og medansvar og som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evner til at indgå i forpligtende fællesskaber.

Stk. 5. Dagtilbudene skal medvirke til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen

§ 9. Daginstitutioner kan drives af en eller flere kommuner eller som selvejende institutioner efter aftale med kommunen.

§ 11. Kommunen kan til puljeordninger til børn yde et tilskud pr. barn.

Stk. 2. Kommunen indgår aftale med puljeordningen om drift af ordningen

3. I § 8, indsættes som stk. 6:

Stk. 6. Dagtilbuddene skal medvirke til og understøtte børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund.

4. I § 9 indsættes som stk. 2-3:

”Stk. 2. Kommunalbestyrelsen yder et administrationsbidrag til selvejende institutioner med aftale med kommunen, med mindre de selvejende institutioner ikke ønsker at varetage administrationen.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af administrationsbidrag efter stk. 2.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

5. Efter § 11 indsættes:

Privatinstitutioner

§ 11 a. Kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune godkender privatinstitutioner, hvis de lever op til lovgivningen og kommunens betingelser for godkendelse af dagtilbud. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør sine kriterier for godkendelse. Kommunalbestyrelsen kan trække godkendelsen af privatinstitutionen tilbage, hvis privatinstitutionen ikke lever op til de kriterier, institutionen blev godkendt på baggrund af. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte et depositum for ansøgning om godkendelse på 30.000 kr. Beløbet tilbagebetales, når kommunen har truffet afgørelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et driftstilskud pr. barn (eksklusiv støttepædagogudgifter), der er optaget i en privatinstitution, svarende til de gennemsnitlige, budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud, jf. §§ 9-11, i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et administrationsbidrag pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, svarende til det gennemsnitlige administrationsbidrag pr. barn kommunen yder til selvejende institutioner jf. § 9, med mindre privatinstitutionen ikke ønsker at varetage administrationen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution, svarende til det gennemsnitlige tilskud pr. barn i samme aldersgruppe til bygninger i de selvejende daginstitutioner i kommunen, jf. § 9.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen yder tilskuddene efter stk. 2, 3 og 4 fra det tidspunkt, forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud, og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte også at yde et tilskud efter dette tidspunkt.

Stk. 6. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af tilskud efter stk. 2, 3 og 4, søskende- og fripladstilskud i privatinstitutioner og depositum for ansøgning om godkendelse efter stk. 1 samt regler for det tyske mindretal.

Stk. 7. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 12. Kommunen træffer afgørelse om optagelse i et dagtilbud. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Kommunen kan bestemme, at selvejende daginstitutioner efter § 9 og puljeordninger efter § 11 ikke er omfattet af 1. pkt.

Stk. 2. Kommunen fastsætter retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud. Forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud.

Stk. 3. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud. Kommuner uden pasningsgaranti efter § 15 a fastsætter en forventet længste ventetid for optagelse i dagtilbud. Kommunen kan ikke opsige børn fra et dagtilbud, uden at der tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller anden relevant foranstaltning.

Stk. 4. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud. En kommune kan afvise at optage børn fra andre kommuner, hvis det er begrundet i kapacitetsmæssige årsager, og hvis væsentlige hensyn til børn fra kommunen ellers ville blive tilsidesat. Socialministeren fastsætter nærmere regler om 2. pkt.

6. I § 12 indsættes som stk. 5:

Stk. 5. Privatinstitutioner, jf. § 11 a, fastsætter retningslinjer for optagelse af børn i institutionen og træffer selv afgørelse om optagelse. Privatinstitutioner kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i institutionen. Kommunen kan ikke anvise plads i privatinstitutioner.

Gældende formulering

§ 14. Ved alle selvejende daginstitutioner for børn skal der oprettes en forældrebestyrelse med et flertal af valgte forældre og med repræsentation af institutionens medarbejdere. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor den selvejende institutions bestyrelse består af et flertal af valgte forældre. Den selvejende daginstitutionens bestyrelse udarbejder efter indhentet udtalelse fra en forældrebestyrelse en vedtægt for styrelsen af institutionen. Vedtægten godkendes af kommunen.

Stk. 2. I selvejende daginstitutioner, hvor der oprettes en forældrebestyrelse, skal det fastlægges i vedtægten, at forældrebestyrelsen fastsætter principper for institutionens arbejde og for anvendelse af en budgetramme for institutionen samt har indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale i institutionen. Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de af kommunen fastsatte mål og rammer og det i vedtægten fastsatte formål og idegrundlag.

Stk. 3. Lederen af den selvejende daginstitution har den administrative og pædagogiske ledelse af institutionen og er ansvarlig for daginstitutionens arbejde over for forældrebestyrelsen og for bestyrelsen for den selvejende institution.

Stk. 4. Begrænsningerne i § 13, stk. 4, om, at visse beføjelser ikke kan overlades til en forældrebestyrelse, gælder også i forhold til en forældrebestyrelse i selvejende daginstitutioner.

Lovforslaget

7. Efter § 14 indsættes:

Forældreindflydelse i privatinstitutioner

§ 14 a. Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse af privatinstitutioner påse, at forældrene sikres indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner jf. §§ 9 og 14.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 72 af 6. februar 2004, som ændret ved lov nr. 191 af 24. marts 2004, foretages følgende ændring:

Gældende formulering

§ 43. Når en kommune eller en amtskommune betaler for at få udført opgaver efter den sociale lovgivning, skal myndigheden tage stilling til, hvorledes der skal forholdes med formue, som kan opstå i denne forbindelse.

Stk. 2. Når en myndighed overlader opgaver efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om social service til andre end offentlige myndigheder, er disse omfattet af reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven i forhold til den opgave, der udføres.

Lovforslaget

1. I § 43, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*

Dette gælder dog ikke formue, som opstår i forbindelse med drift af privatinstitutioner efter § 11 a, i lov om social service.

2. I § 43, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.:*

Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 11 a i lov om social service.

Til lovforslag nr. L 85. Skriftlig fremsættelse (5. november 2004)

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

(Lovforslag nr. L 85).

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Private leverandører af dagtilbud, frit valg af klubtilbud m.v. over kommunegrænserne m.v. - pengene følger barnet) blev fremsat første gang den 31. marts 2004, Lovforslag nr. L 207 (FT 2003-2004, Tillæg A sp. 7078 og 7084). Forslaget kom til 1. behandling den 20. april 2004 (FF 2003-2004, sp. 8839). Socialministeren trak forslaget tilbage.

L 207 er nu delt op i to lovforslag ”forslag til lov om ændring af lov om social service (Frit valg af klubtilbud eller andre socialpædagogiske fritidstilbud over kommunegrænser og indførsel af minimumsgrænse for tilskud til private pasningsordninger)” og ”forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet)”.

Det sidstnævnte lovforslag er i store træk identisk med den del af lovforslag L 207, der vedrører privatinstitutioner. Der er dog indført en tilføjelse til formålsbestemmelsen i § 8 som stk. 6, og nye bestemmelser om administrationsbidrag til private institutioner, jf. § 9 stk. 2 og 3, og § 11 a stk. 3.

Baggrunden for lovforslaget om private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet er, at reglerne i lov om social service om kom-

munernes ret og pligt til at organisere dagpasningsområdet kan virke som en barriere i forhold til, at private leverandører kan etablere sig og herunder tjene penge på børnepasning. Dette medfører, at forældre ikke i tilstrækkelig grad har mulighed for at vælge dagtilbud og andre pasningsordninger i privat regi.

Lovforslaget indeholder to hovedelementer. Lettere adgang for kvalificerede private leverandører til at oprette og drive daginstitutioner som privatinstitutioner og mulighed for, at privatinstitutionerne kan trække et eventuelt overskud ud af driften. Kommunen godkender privatinstitutioner, hvis de lever op til de centralt fastsatte krav til dagtilbud og kommunens krav til dagtilbud. Kommunen kan ikke stille højere krav til privatinstitutioner end til egne institutioner.

Forældre skal i højere grad end tidligere have et frit valg, også i en periode hvor børnetallet er faldende, og antallet af dagtilbud skal reduceres. Fx får forældre i et landdistrikt bedre mulighed for at vælge at oprette en privatinstitution, hvis kommunen vælger at lukke den eneste daginstitution i området.

Lovforslaget giver også mulighed for, at virksomheder kan oprette virksomhedsbørnehaver og dermed tilbyde forældre mere fleksibilitet fx i forhold til åbningstider.

Lovforslaget skønnes samlet set at medføre kommunale merudgifter på 11,9 mio. kr. i 2005, 23,8 mio. kr. i 2006, 16,2 mio. kr. i 2007 og 8,7 mio. kr. i 2008 (2005-prisniveau). Heraf vedrører de 2,7 mio. kr. i 2005 og 5,4 mio. kr. i de resterende år merudgifter til administration af det frie valg. De 1,7 mio. kr. i 2005 og 3,3 mio. kr. i 2006 og årene frem vedrører kommunale merudgifter til administrationsbidrag til private leverandører efter lovforslaget. Endelig vedrører 7,5 mio. kr. i 2005, 15,1 mio. kr. i 2006 og 7,5 mio.

kr. i 2007 merudgifter til selvejende institutioners ret til at modtage administrationsbidrag.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Med disse bemærkninger indstiller jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.